

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۳/۱۰

سید عظیم حسینی

تجارت از دیدگاه ادیان، بخصوص از نظر دین اسلام – قسمت نهم ونهایی

یک روز پیامبر ص فرمود: ای سعد! دنیا تو را مشغول کرده، از نماز اول وقت باز داشته است. عرض کرد: چه کنم؟ اموال را بگذارم تا ضایع شود؟ به کسی جنسی فروخته ام، می خواهم بهای آن را بگیرم و از دیگری جنسی خریده ام، باید تحویل بگیرم و بهایش را بپردازم. پیامبر خدا از مشاهده کثرت اشتغال سعد و فزونی مال و بازماندنش از عبادت و بندگی خدا بیش از زمان تنگدستی اش افسرده گشت. روزی جبرئیل نازل شد و عرض کرد: خداوند می فرماید: من از ناراحتی تو بر سعد آگاهم، اینک کدام حال را برایش می پسندی، وضع قبلی یا اشتغال کنونی اش؟ حضرت فرمود: تنگدستی سابقش را برایش بهتر می دانم، زیرا دنیای او آخرتش را بر باد می دهد. جبرئیل گفت: آری، علاقه به دنیا و ثروت انسان را از یاد آخرت غافل می کند. اگر وضع گذشته اش را می خواهی، آن دو درهمی که به او داده بودی پس بگیر. حضرت از منزل خارج شده، به سعد فرمود: نمی خواهی آن دو درهمی که به تو دادم، پس دهی؟ عرض کرد: اگر دو صد درهم بخواهی، می دهم. حضرت فرمود: همان دو درهم کافی است. چیزی نگذشت که وضع سعد به حالت اول برگشت. [۲۴] از بررسی مجموع آیاتی که واژه تجارت در آنها به کار رفته است، به دست می آید که در قرآن تجارت معنای عام و گسترده دارد و هرگونه دادوستدی را در بر میگیرد، خواه دنیوی و مادی باشد و خواه اخروی و معنوی. علاوه بر این، از مفاد آیات برمی آید که تجارت در حقیقت خود ممدوح و مطلوب است، مگر آنکه انسان را از

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولی

یاد خدا باز دارد که در این صورت سخت نکوهش شده است. در روایات نیز تجارت به معنای عام آن ملحوظ گردیده، و به آن سفارش شده است. در روایتی آمده است: هر کس در طلب روزی بکوشد، در پیشگاه خداوند اجر و پاداش همسان با مجاهد و حج کننده خواهد داشت همچنان که پرداختن به تجارت سبب بی‌نیازی از مردم شمرده شده است. تجارت یک اصطلاح فقهی قلمداد می‌شود و با معنی لغوی آن که حرفه و پیشه محسوب شده، و مهارت و ممارست در تحقق آن شرط است (قاموس، ذیل التاجر)، متفاوت خواهد بود. بنابراین، هر چند شاید در عرف امروزی بیشتر به دادوستدهای عمده و کلان تجارت گفته می‌شود و تاجر کسی است که عمده‌فروشی می‌کند، اما در عرف فقیهان هر خرید و فروشی تجارت، و هر کاسبی حتی کاسب جزء، تاجر به‌شمار می‌رود و اصول و قواعد عمومی و اختصاصی حاکم بر بیع همه را شامل می‌گردد.

تجارت محرّم که با عنوان مکاسب محرّمه از آن نام برده می‌شود، عبارت است از کسب و اکتساب با چیزهایی که شرع اسلام آنها را حرام دانسته است. اکتساب با اعیان نجس مانند خمر، مردار، خون، خوک و سگ (به جز سگهای چهارگانه، یعنی سگ شکاری، سگ گله، سگ مزرعه و سگ نگهبان)، از این قبیل است. به‌طور کلی، تجارت جز با چیزهایی که حرام یا مکروه شمرده شده‌اند، در سایر موارد مباح است. [۲۵] به امید اینکه تاجران و دست اندرکاران تجارت هنگام انجام معاملات تجاری، این پرنسیپ‌ها را در نظر داشته و در خدمت مردم خود قرار داشته باشند. ختم